

Digitalisering en Binnenhavens

1 oktober 2020, Tiel

Expertise- en
InnovatieCentrum
Binnenvaart

EICB

Inhoudsopgave

- Samenhang eindproducten Fase 1 “Digitalisering en Binnenhavens”
- Korte toelichting eindrapporten:
  - Handleiding voor (beginnende) havens
  - Algemene richtlijnen voor NVB leden (leidende principes)
  - Memo Schets mogelijke opzet Fase 2

Uitgangspunten Fase 1

- Beleid vraagt om een langetermijnvisie en –aanpak... Het programma gaat dan ook uit van een meerjarige inspanning...Voorliggende programma behandelt de eerste fase van deze inspanning (Fase 1).
- Binnenhavens hebben hulp nodig bij de totstandkoming van een gezamenlijke visie op digitalisering. Voor kwaliteit en draagvlak is het nodig dat de binnenhavens gezamenlijk betrokken zijn bij de visievorming.
- Nederlandse binnenhavens laten zich kenmerken door een grote diversiteit: verschillende belangen en functies, verschillen in de manier waarop binnenhavens georganiseerd zijn. Rekening houden met deze verschillen.
- Er is een spanningsveld tussen de diversiteit en de behoefte aan uniformiteit waar een balans gevonden moet worden. Het is van belang dat deze keuzes gezamenlijk gemaakt worden.

Werkwijze Plan van Aanpak Fase 1

- Kwartiermaker
- Werkgroep met vertegenwoordiging representatieve havens
- Webinars
- Bilaterale gesprekken
- Desk research
- Schrijfwerk deelbare producten en set eindrapporten

Inhoudelijke aanpak (PvA Fase I)

“Van efficiënte haven naar efficiënt netwerk”

- Digitalisering draagt een enorme belofte met zich mee. Op het meest basale niveau kan digitalisering zorgen voor een verbetering van de efficiëntie van de operationele en administratieve processen van het individuele havenbedrijf. Digitalisering maakt het ook mogelijk steeds meer processen te integreren en daardoor verbeteringen in efficiëntie te bewerkstelligen voor een steeds toenemend aantal actoren in de transportketen.

“Inning havengelden”

- Om invulling te geven aan een gerichte aanpak wordt gekozen voor het starten met digitalisering van het proces tussen de havens en de schepen. Dit in het kader van het realiseren van een slimme vervoers- en data-infrastructuur. De leden van de NVB hebben aangegeven prioriteit te willen geven aan de digitalisering c.q. automatisering van de inning van havengelden. Het automatiseren van de inning van havengelden, tegen de achtergrond van de wens de grondslagen voor havengelden te uniformeren, biedt een goede casus voor de werkgroep.

realisatie maart – september 2020

De resultaten van dit programma van dit programma omvatten onder meer:

- 10 (deel) sessies met werkgroep
  - (sub)doelen in de havens, het perspectief van de schipper, veiligheid, databronnen (AIS, BICS), vesseldatabase
  - Good practices (SWINg, Port of Twente, Enigma +)
- een geëxpliciteerde visie van NVB op digitalisering middels deelbare producten:
  - 2 webinars - thema's: digitalisering strategieën, Basis Datadelen Infrastructuur, aansluiting op producten Rijkswaterstaat, Poseidon (proces en inhoud)
  - 3 nieuwbrieven, 2 artikelen in resp. Havenlocaties en Mainport
  - Set eindrapporten: richtlijnen, handleiding, schets Fase 2

PRODUCTEN

RICHTLIJNEN

HANDLEIDING

NOTITIE BESTUUR NVB

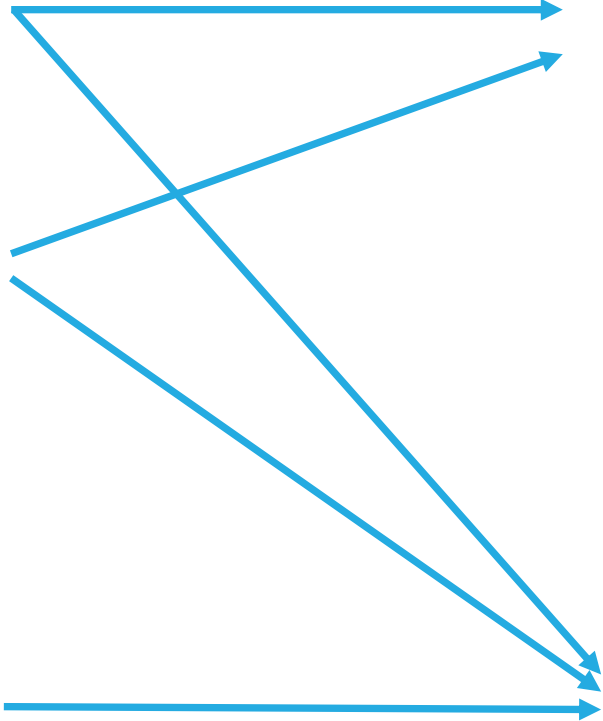
- Juridisch AIS & BICS
- Schependatabase
- Financiering Fase II+

UITKOMSTEN

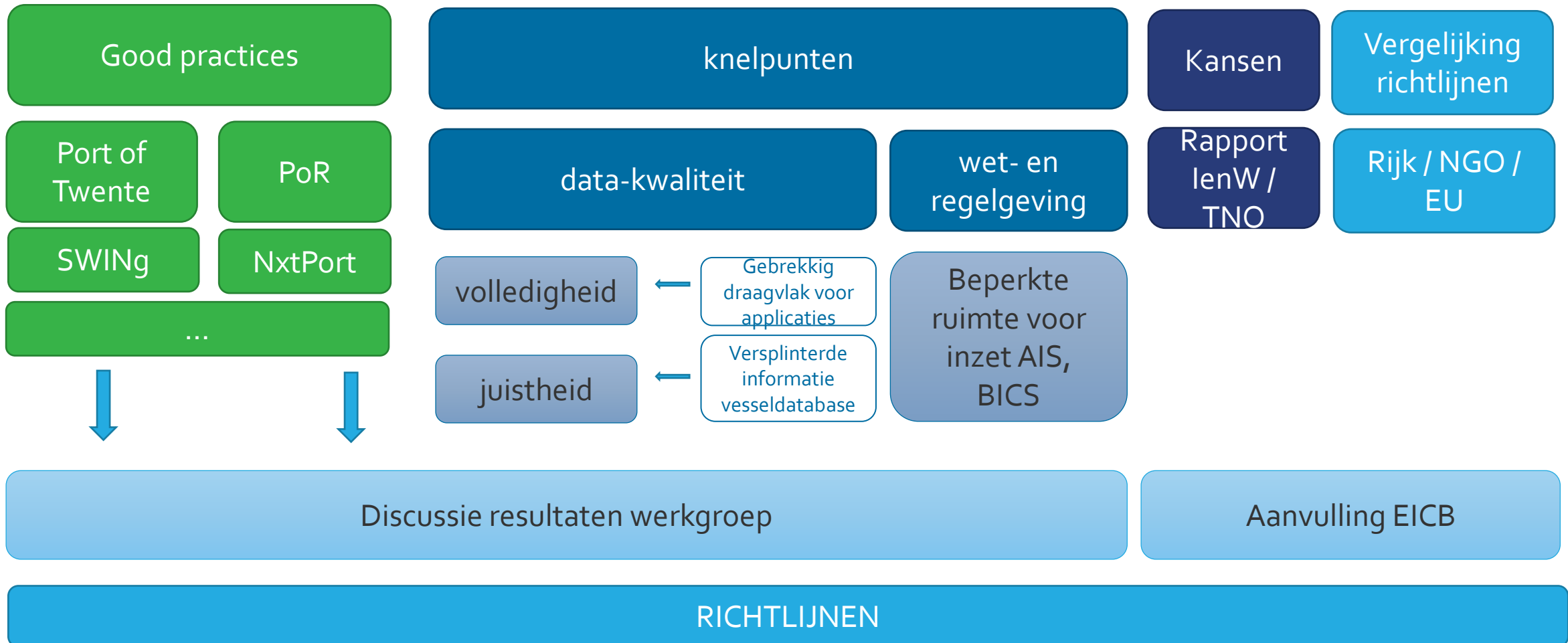
BEOORDELINGSKADER
DIGITALE OPLOSSINGEN
VOOR INDIVIDUELE
HAVENBEHEERDERS

INPUT VOOR PILOTS
(MET RWS)

INPUT KEUZES BESTUUR

Inventarisatie stand van zaken met werkgroep en desk-research EICB

Handleiding

Doelgroep: Individuele havens, vooral kleinere havens in beginfase van digitalisering

Inhoud:

Begrippenlijst

Samenvatting

1. Inleiding

2. Doelen en data-behoeften

3. Opties voor digitalisering van processen in havens

4. Datakwaliteit

5. Keuzes op hoofdlijnen

Bijlagen

Handleiding

Opties voor digitalisering van processen in havens

4 opties worden onderscheiden en beschreven:

- D1: Het opzetten van een **basis platform en/off app** waarin de gebruiker zelf de gegevens invoert
- D2: Het gebruikmaken van een **vertrouwde identiteitsprovider** zoals deze data automatisch wordt verkregen
- D3: **Automatische melding van positie en tijd in de haven**, voor informatie over aankomst en vertrektijd (via een app) of door het toevoegen van **AIS data** voor nog betere informatie waarmee ook de ligplaats automatisch bekend kan worden
- D4: Het toevoegen van **data uit BICS** voor de automatische informatie over **scheepsidentiteit en de vervoerde en overgeslagen lading**

Handleiding

Doelen en data-behoeften

Binnen het programma Digitalisering en Binnenhavens onderscheiden we drie individuele doelen en vier collectieve doelen.

Individuele doelen als toetssteen voor het beoordelen van digitalisering oplossingen:

- op efficiënte wijze (meer) inkomsten uit havengelden halen
- het beschikken over goede stuurinformatie (o.a. economische activiteiten)
- het verhogen van de (operationele) veiligheid

Handleiding

Doelen en data-behoefte

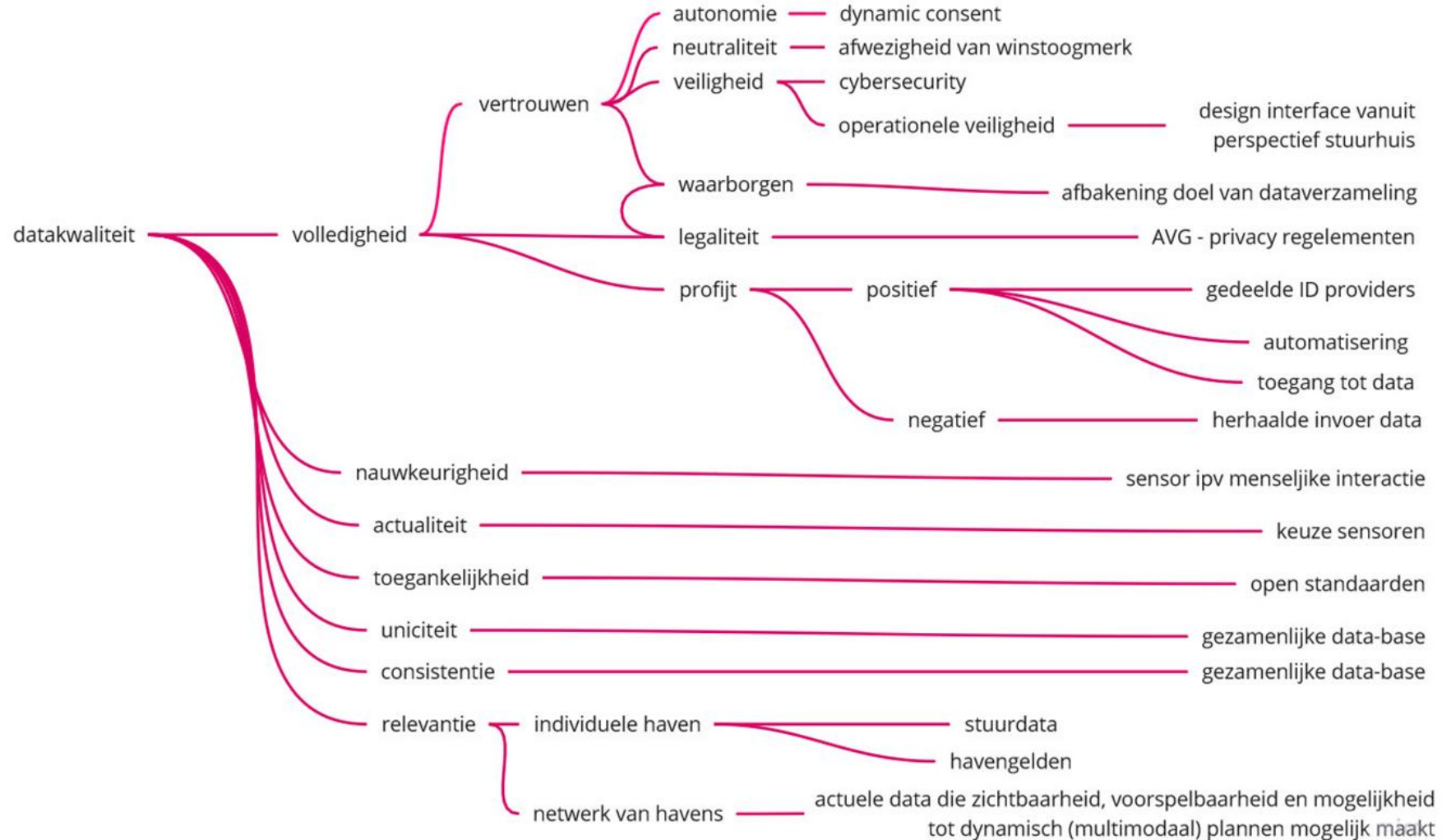
De volgende collectieve doelen overstijgen het niveau van de individuele haven:

- zichtbaarheid van binnenvaart transport
- voorspelbaarheid van binnenvaart transport
- beter benutten van beschikbare infrastructuur en vervoersmiddelen
- mogelijkheid voor dynamisch (multimodaal) plannen => modal shift

Handleiding

Datakwaliteit

- Volledigheid
- Nauwkeurigheid
- Actualiteit
- Uniciteit
- Consistentie
- Toegankelijkheid
- Relevantie

Handleiding

Keuzes op hoofdlijnen

Agenda voor gesprek met aanbieders van software oplossingen voor digitalisering:

- Gebruikerswaarde en autonomie
- Publieke waarden
- Samenwerking
- Juridisch
- Transparantie
- Data-behoefte
- Data-kwaliteit

Handleiding

Aanbevelingen:

1. Verleid de barge operator en schipper om data te delen, om digitaal te werken.
2. Maak digitalisering een instrument van verduurzaming en waak voor machtsconcentraties rond de digitale publieke ruimte.
3. Treedt als havens samen op het gebied van digitalisering
4. Blijft binnen de wet
5. Maak van transparantie een schild

Aandachtspunten:

1. Denk aan gebruikerswaarde: maak het makkelijk, beschikkingsrecht, meedelen in de winst
2. Verhoog de kwaliteit van dynamische data door gebruik van sensoren (app of AIS) en reeds beschikbare data uit BICS.

Richtlijnen document

Doelgroep: Alle leden van NVB

Inhoud: Principes op hoofdlijnen:

- I. **Gebruikerswaarde en beschikkingsrecht:** Gebruikersgemak, opbrengsten en beschikkingsrecht staan voorop.
- II. **Publieke waarden en collectieve doelen:** havens regisseren en reguleren waar nodig en mogelijk, het gebruik, de toegang, de inrichting, beschikbaarheid en de veiligheid van de digitale infrastructuur. Ze doen dat gemotiveerd door publieke waarden.
- III. **Samenwerking:** Samenwerking tussen havens is de norm
- IV. **Juridisch:** De rechten van data zijn geregeld
- V. **Transparantie:** Havens zijn transparant in hun omgang met data.

Schets mogelijke opzet Fase 2

1. "Basis op orde": gezamenlijk werken aan knelpunten en een gezamenlijke infrastructuur

- A. Statische informatie binnenschepen: afmetingen, naam, eigenaar, exploitant, motorvermogen, Green Award/label
- B. Dynamische informatie binnenschepen: positie en lading (AIS en BICS)

2. Experimenteren, ervaring op doen

- Basis Datadelen Infrastructuur / Living Lab data sharing containerlogistiek zeehavens - achterland

Statische informatie - 1 A

- **Probleem:** Gegevens verspreid over meerdere bronnen, data ontbreekt of en/of is niet up-to-date, privacy/vertrouwelijkheid. Veel tijd en energie gaat verloren in het opnieuw verzamelen van deze informatie, zowel bij binnenvaartondernemers als de havens.
- **Behoefte:** iedere haven heeft betrouwbare basisdata nodig, o.a. voor het proces havengelden. Digitalisering is gebaat bij een gezamenlijke database op basis van ENI nummer voor de actieve schepen, waar volledige data kan worden gevonden.
- **Afwegingen:** Probleemeigenaar, belangen, wie organiseert, wie betaalt? Hoe organiseren: centraal of decentraal?
- **Acties:** dialoog en afstemming met belanghebbende partijen, inventarisatie belangen, achtergronden, financiële mogelijkheden (IenW, RWS, ILT, SAB, IVR, NVB, PortBase, CBRB, BLN, ...) om tot consensus te komen en een model te ontwerpen waarmee nationaal en europees tot een betrouwbare schependatabase gekomen kan worden.
- **Budget 2021:** 50 – 100 K euro

- **Kans co-financiering:** Topsector Logistiek / Connekt

Dynamische informatie- 1B

- **Probleem:** Geen geschikte juridische basis voor gebruik van informatie over positie (AIS) en lading (BICS). Steeds moet voor iedere andere toepassing op individueel niveau toestemming gevraagd worden. Dit leidt tot beperkte bruikbaarheid, extra handelingen of inzet van duurdere technieken met meer administratieve handelingen.
- **Behoefte:** Maximaal gebruik maken van beschikbare systemen AIS en BICS. Herzien van privacy reglement/convenant (2006/2007). uit 2005 en De gemaakte afspraken en privacy reglementen dateren uit 2006 / 2007 en zijn toe aan een herijking. De meerwaarde om AIS en BICS breed toe te passen in digitalisering van processen in havens is groot.
- **Afwegingen:** Hoe reglementen moderniseren om efficiënter om te gaan organisatie van het beschikkingsrecht?
- **Acties:** dialoog en afstemming met wet- en regelgevers, belanghebbende partijen (IenW, RWS, BLN, CBRB, ASV, PortBase,..) om mogelijkheden te verkennen om reglementen te herzien en eventueel nieuw reglement te formuleren, eventueel met database voor de inrichting van het beschikkingsrecht.
- **Budget 2021:** 50 – 100 K euro
- **Kans cofinanciering:** Topsector Logistiek / Connekt

2. Kans pilot / living lab

Living lab “Data Sharing Inland Waterways”:

- Kans: Ministerie IenW zoekt naar invulling voor een project over logistieke optimalisatie in de containerbinnenvaart tussen zeehavens en havens in het achterland. Het gaat dan om uitwisseling van real-time informatie over aankomsttijden, beschikbare kade capaciteit, stuwplan. Het gaat om de integratie en optimaal gebruik van bestaande systemen zoals NextLogic, Barge Traffic System River Guide. Het bouwt voort op CEF RIS COMEX .
- Acties: nader contact met Ministerie IenW om mogelijkheden verder te verkennen en zoeken naar invulling met geïnteresseerde leden van NVB, terminal operators en container binnenvaart operators.
- Budget 2021: 150 K euro voor ontwerp project
- Kans co-financiering: Ministerie IenW (Green Deal/Ports call H2020, Rhombus?)

Expertise- en InnovatieCentrum Binnenvaart

Vasteland 78

3011 BN Rotterdam

Tel. 010 – 7 98 98 30